

Effektivare inskolning av läkare från tredje land

Inskolningen av läkare från tredje land ska bli snabbare och effektivare. Regeringen skjuter till pengar för kompletteringsutbildningar med start i september.

På tre orter – Göteborg, Linköping och Stockholm – startar i höst kompletteringsutbildning för tredjelandsläkare, det vill säga utländska läkare som kommer från länder utanför EU/EES. Syftet är att ge de kunskaper och färdigheter som krävs för att de utländska läkarna ska kunna göra AT och få svensk läkarlegitimation. Utbildningssamordnare blir Karolinska institutet i Stockholm. Totalt handlar det för läsåret 2009/2010 om knappt 60 studieplatser; färre än de 70–100 platser per år som initialt efterfrågats av regeringen. Utbildningarna kommer att vara öppna för personer som har fått beslut från Socialstyrelsen om att få delta i kompletteringsprogram.

Ett grundkrav för att söka utbildningen är minst 30 procent rätt på det medicinska kunskapsprovet TULEs skriftliga del samt språkkunskaper motsvarande svenska B. Utbildningen ska omfatta ett års heltidsstudier (60 högskolepoäng) och berättiga till studiemedel.

Reformen för tredjelandsläkare mottas med blandande reaktioner ute på de berörda universiteten, som har tidigare erfarenhet av uppdragsutbildning för kompletterande utbildning.

– Vi menar att det är orimligt att fatta beslut om kompletterande utbildning utan att först ha gjort en ordentlig validering av de sökandes kunskaper och färdigheter. Nu har man lagt ansvaret på högskolorna och universiteten, kommenterar Johan Pontén, docent i anesthesiologi

■ FAKTA Nyordning för kontroll av examensbevis

I högskolepropositionen »Gränslös kunskap – högskolan i globaliseringens tid« föreslås en ny ordning för bedömning (validering) av utbildning och kontroll av examensbevis. Socialstyrelsen ska fortsätta ta emot och handlägga legitimationsansökningar och be-

döma hälso- och sjukvårdsutbildning från tredje land. Men för detta tar man hjälp av Högskoleverket, som ska yttra sig över utbildning och examensbevis. Socialstyrelsen fattar därefter beslut om sökandes behov av komplettering alternativt avslag.

och intensivvård och lektor på läkarutbildningen vid Sahlgrenska akademien, som i remissvändan var kritisk till att tredjelandsläkarna med kompletteringsutbildningen föreslås få studerandestatus.

– De är inte studenter, utan kollegor med behov av fortbildning.

– En students rätt att tenta fem gånger och att gå kursen två gånger gör att de utländska läkare som har otillräckliga kunskaper hamnar i en omöjlig situation. Avsaknaden av baskunskaper kan bara tas igen genom att de går om hela grundutbildningen. Och då ska de söka utbildningen på samma villkor som andra.

Mer positiv till nyordningen är Sören Berg, överläkare vid thoraxanestesi och intensivvården, Hjärtcentrum, Linköpings universitetssjukhus och lektor vid Hälsouniversitetet i Linköping, som inte har samma anstormning av sökande och som bättre behöver såväl studenter som läkare.

■ HÖGSKOLANS ANSVAR

Läkarbrist parallellt med att det tar lång tid för läkare från så kallat tredje land att få svensk legitimation fick före detta utbildningsminister Lars Leijonborg att tillätta en utredning om hur processen skulle kortas (Ds 2007:45). Ansvaret för kompletteringsprocessen har tidigare legat på Socialstyrelsen, men åläggs nu högskolan, enligt den aktuella högskolepropositionen.

– Vi har bedrivit utbildning för utländska läkare sedan 2001, men har inte behövt ha TULE-krav, eftersom Linköping inte är en lika attraktiv utbildningsort som Stockholm eller Göteborg. Många av våra studerande har ont om pengar och lever på utbildningsbidrag. Det är rimligt att de får studiemedel, säger Sören Berg, som ser fram emot uppdraget.

Det inledande läsåret blir en försöksperiod, och formerna är långt ifrån klara. Men både från Linköping och från Göteborg framhålls att behovet av komplettering och uppgradering av medicinsk grundutbildning omfattar fler än tredjelandsläkarna.

– Det kan ta lång tid även för en EU-läkare att bli självständig, om man är utbildad till exempel i Grekland, Italien eller Rumänien, säger Sören Berg.

Johan Pontén har motsvarande erfarenhet:

– Har du en examen från Köpenhamn är det inga problem. Men från utbildningarna i öst uppskattar jag att en tredjedel saknar tillräckliga kunskaper och färdigheter. Men det gäller att snabbt komplettera och få ut läkarna. Det är slöseri att hyra in dyra spanjorer för att tjänstgöra i Sverige.

Flera universitet har blivit tillfrågade om att bedriva kompletteringsutbildning för tredjelandsläkare, men har tackat nej.

Marie Närlid

12 miljoner per år till psykiatrin

Regeringen har beslutat satsa 12 miljoner kronor per år för att öka antalet forskningsplatser inom psykiatrin. För att kunna upprätthålla en högkvalitativ psykiatrisk forskningsmiljö måste antalet disputerade psykiatrer öka.

Bakgrunden är en inventering av akademiska tjänster inom psykiatrin som gjordes 2006. Enligt denna upprätthåller 43 personer 36,6 akademiska tjänster. Om tio år kommer bara elva av dessa personer att vara i tjänst. Det exakta antalet tjänster och anställningarnas omfattning i regeringens satsning kommer att variera. Men medlen för tjänsterna ska ge antagna ersättning med bibehållen lönenivå. Sökande från alla relevanta yrkesgrupper ska kunna komma ifråga för tjänsterna. En förutsättning är att de sökande är disputerade och anställda vid en klinik som driver hälso- och sjukvård samt att de kan få tjänstledigt på deltid från sina anställningar.

Regeringen satsar 12 miljoner kronor för projektet under 2009, och planerar att avsätta 12 miljoner kronor per år under åren 2010 till och med 2018. ■

Maria Dalemar lämnar CS

Maria Dalemar, avgående ordförande för Distriktsläkarförbundet, lämnar även sitt uppdrag som ledamot i Läkarförbundets centralstyrelse, CS. Skälet är att hon den 1 april tillträdde som biträdande sjukhuschef för Södra Älvsborgs sjukhus i Borås.

Den nya tjänsten innebär att hon lämnar primärvården, och därför meddelade Maria Dalemar i början av året att hon skulle avgå som ordförande för DLF. Då var det inte klart om hon även skulle lämna CS, dit hon valdes på personligt mandat så sent som på fullmäktigemötet i december.

– Eftersom det finns olika uppfattningar i CS om jag med en så hög chefsbefattning kan sitta kvar som ledamot, har jag bedömt att jag inte skulle kunna göra ett bra jobb i CS, och därför har jag beslutat att avgå, säger Maria Dalemar.

CS har möjlighet att adjungera en representant för landets distriktsläkare fram till nästa fullmäktigemöte. En sådan person skulle dock inte ha någon rösträtt. ■

